

1. บทนำ

การใช้ชีวิตของมนุษย์ในสังคมถูกบังคับด้วยกฎเกณฑ์ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กจนโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งในการดำเนินชีวิตบางครั้งถูกบังคับโดยไม่รู้ตัว เช่น สังคมไทยเราถือในเรื่องไม่เล่นหัวกัน, เด็กห้ามเถียงผู้ใหญ่, ห้ามยืมคำหว่าผู้ใหญ่, ผู้หญิงห้ามนุ่งสั้นเข้าวัด, งานศพต้องใช้พระ 4 รูป สวด 4 จบ, ในช่วงหนึ่งวันจันทร์ใส่เสื้อสีเหลือง, ในอินเดียรถยนต์ต้องหลบวัว, ฆ่าคนตายเป็นการทำที่ผิด, เด็กเกิดต้องแจ้งเกิดเพื่อขอรับสูติบัตร, คนนับถือศาสนาอิสลามใน 4 จังหวัดภาคใต้มีภริยาได้ 4 คน ฯลฯ แม้เหตุผลของคนในสังคมที่ยอมปฏิบัติตามกันนั้นอาจมีความต่างกัน หรือแม้ยินยอมปฏิบัติตามแต่ยินยอมมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับภาวะทางจิตใจที่แตกต่างกันไปของแต่ละคน

แนวทางปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่ในสังคมทำรวมกันเป็นมาตรฐาน ซึ่งคิดว่ากระทำอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นเป็นความถูกต้องหรือเป็นความผิดนั้นเรียกว่า “บรรทัดฐาน” (Norm) ของคนในสังคม บรรทัดฐานของสังคมอาจอยู่ในรูปของ กฎ กติกา มารยาท ศีลธรรม จารีตประเพณี ศาสนา หรือกฎหมาย หลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์แต่ละคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนตาย

1.1 พัฒนาการสังคมและกฎหมาย

	การเกิด	ผู้มีอำนาจ	ความสัมพันธ์	สภาพบังคับ	ชนิด
ครอบครัว (จุดเริ่มของ สังคมมนุษย์)	มนุษย์เป็น สัตว์สังคม มี ธรรมชาติที่ อ่อนแอ	บิดา, มารดา (ปกป้อง คุ้มครอง)	สนิทสนมเป็น กันเอง	อะลุ่มอะล่วย ไม่รุนแรง ไม่ เคร่งครัด	พ้องกับลูก แม่ กับลูก สามี ภริยา ไฉน ญาติใกล้ชิด
ชนเผ่า (ขนาดกลาง)	แยกบ้านอยู่ เป็น ครอบครัวๆ เชื้อสาย เดียวกัน โคตร ตระกูล (Clan)	ผู้นำชนเผ่า	หลวมๆ ห่าง ออกไป เพียง รู้จักกัน	สภาพบังคับชี้ ขาดตัดสิน เคร่งครัด มี การใช้กำลัง บังคับหาก จำเป็น	ชนบทรอบนิยม จารีตประเพณี
รัฐ (ขนาดใหญ่)	ชนเผ่าใหญ่ ขึ้น รวมหลาย ชนเผ่า	กษัตริย์ ผู้ปกครอง	ไม่รู้จักกัน	บังคับ เคร่งครัด จริงจัง มีการ ลงโทษ	กฎหมาย